

Työ- ja elinkeinoministeriö
Johtava asiantuntija
Oskari Räikkönen

Muistio
14.9.2023

Liite 1

NESTE OYJ:N OSAKKEIDEN HANKINTA VALTION SUORAAN OMISTUKSEEN

1. Johdanto

Ilmastorahasto Oy on valtion kokonaan omistama erityistehtävayhtiö, joka kuuluu työ- ja elinkeinoministeriön omistajaohjaukseen ja hallinnonalaan. Ilmastorahasto Oy:n tehtävänä on toimia rahoittajana hankkeissa, jotka keskittyvät ilmastonmuutoksen torjuntaan, digitalisaation edistämiseen ja teollisuuden vähähiilisyuden vauhdittamiseen.

Ilmastorahasto Oy:n omistuksessa on 63 894 123 kappaletta Neste Oyj:n osakkeita, jotka on valtioneuvoston yleisistunnon päätöksen 5.12.2018 perusteella siirretty oman pääoman ehtoisesti Ilmastorahaston omistukseen ja ovat sijoitettuna yhtiön sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Nyt ehdotettavalla järjestelyllä luovutettaisiin Ilmastorahaston omistuksessa olevat Neste Oyj:n osakkeet ensin oman pääoman palautuksena in natura työ- ja elinkeinoministeriölle ja työ- ja elinkeinoministeriöstä edelleen hallinnansiirtona valtioneuvoston kanslialle.

Kaikki muut oikeudet Neste Oyj:ssä paitsi oikeus Neste Oyj:n osakkeiden osinkoon kuuluvat Ilmastorahasto Oy:n ja valtioneuvoston kanslian välisen 18.12.2020 päivätyn sopimuksen mukaan valtioneuvoston kanslialle. Siten järjestelyllä ei ole vaikutusta valtion äänivallan käyttämiseen Neste Oyj:ssä, mutta sen seurauksena Neste Oyj:n osakkeet siirtyisivät valtion suoraan omistukseen ja jatkossa Neste Oyj:n osakkeiden osingot jaettaisiin valtioneuvoston kanslialle.

2. Esityksen pääasiallinen sisältö

Valtioneuvosto oikeuttaisi työ- ja elinkeinoministeriön hankkimaan valtion omistukseen ja siirtämään valtioneuvoston kanslian hallintaan Ilmastorahasto Oy:lta yhtiön oman pääoman palautuksena Neste Oyj:n osakkeita 63 894 123 kappaletta sekä allekirjoittamaan valtion puolesta osakkeiden siirtoa koskevat asiakirjat ja sopimaan siirron tarkemmat ehdot.

3. Esityksen perustelut

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelmassa todetaan seuraavaa:

”Valtion kotimaista pääomasijoitus- ja yritysrahoitustoimintaa tehostetaan keskittämällä Business Finland Venture Capital Oy, Oppiva Invest Oy ja Ilmastorahasto Oy osaksi Suomen Teollisuussijoitus Oy:ta. Selvitetään Finnfundin liittäminen osaksi kokonaisuutta tavoitteena vahvistaa sen vaikuttavuutta. Samassa yhteydessä Ilmastorahaston hallussa olevat Neste Oyj:n osakkeet siirretään valtioneuvoston kansliaan. Muodostetun Suomen Teollisuussijoitus Oy-konsernin pääomatilanne ja -tarve arvioidaan osana valtion erityistehtävayhtiöitä koskevaa kokonaisarviointia ja kyseisiä yhtiöitä koskeva lainsäädäntö päivitetään vastaamaan uutta rakennetta.”

Osakkeiden siirtoa koskeva asia on ollut valtioneuvoston talouspoliittisen ministerivaliokunnan käsiteltävänä 12.9.2023. Talouspoliittinen ministerivaliokunta puolsi istunnossaan järjestelyn toteuttamista siten, että osakkeiden siirto Ilmastorahasto Oy:ltä valtioneuvoston kansliaan toteutetaan 29.9.2023 mennessä.

4. Esityksen vaikutukset

Ilmastorahasto Oy:n 8,31 % omistusosuus Neste Oyj:n osakkeista siirtyy valtion suoraan omistukseen. Ilmastorahasto Oy:stä hankittavat osakkeet siirretään valtiolle samalla arvolla kuin ne siirrettiin alun perin yhtiölle ilman rahavastiketta. Valtio on varainsiirtoverolain (931/1996) 2 §:n nojalla vapaa varainsiirtoveron suorittamisesta. Järjestelyn toteuttamisen jälkeen Neste Oyj:n osakkeiden osingot jaetaan valtioneuvoston kanslialle. Mahdolliset osakkeiden myyntitulot tuloutuvat jatkossa suoraan valtion budjettitalouteen.

Osakkeiden luovutuksesta seuraa Ilmastorahasto Oy:lle siirtoajankohdan osakekurssin mukaisesti määräytyvä luovutusvoittovero, arvioilta 120-150 miljoonaa euroa. Loppuvuodesta 2022 Ilmastorahastoa pääomitettiin 200 miljoonalla eurolla. Pääomitus perustui yhtiön esitykseen ja päätökseen nostaa rahoituspäästösvolyymitavoitetta 80 miljoonasta eurosta 130 miljoonaan euroon vuodessa vuosille 2023-2026 markkinoiden rahoituskysynnässä ja yhtiön hankevirrassa tapahtuneiden muutosten perusteella. Ilmastorahaston tulovirta on perustunut olennaisilta osin Neste Oyj:n osingoista saataviin tuloihin. Järjestelyn seurauksena Ilmastorahaston rahoituspäästösvolyymitavoite on mukautettava huomioimaan yhtiön likviditeetissä ja tulovirrassa tapahtuneet muutokset.

5. Valtioneuvoston toimivalta

Valtion yhtiöomistuksesta ja omistajaohjauksesta annetun lain (1368/2007) 4 §:n 1 mom. 1 kohdassa säädetään, että valtioneuvoston yleisistunto käsittelee ja ratkaisee asiat, jotka koskevat osakkeiden luovuttamista ja osakehankintoja valtioonemmistöisissä yhtiöissä, valtion osakkuusyhtiöissä ja valtion kehitysyhtiöiden suoraan omistamissa yhtiöissä.

Valtioneuvoston ohjesäännön (262/2003) 6 §:n 1 mom. 4 kohdan nojalla valtioneuvoston yleisistunnossa ratkaistaan valtionyhtiöitä koskevat asiat, jotka on säädetty valtioneuvoston ratkaistavaksi laissa tai asetuksessa.

Valtioneuvoston yleisistunnon antaman valtuutuksen perusteella työ- ja elinkeinoministeriössä omistajaohjauksesta vastaava ministeri tai hänen varamiehenään ohjausyksikön päällikkö allekirjoittaa valtion puolesta osakkeiden luovutuskirjan ja muut luovutuksen toteuttamiseen tarvittavat asiakirjat.